

OPĆI PODATCI			
IME I PREZIME	Aleksandar Radoman		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni studij Književnost i kulturni identitet		
Matični broj	2503981210025		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (staviti križić u polje)	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Vlado Radoman		
Datum i mjesto rođenja	25. 3. 1981., Podgorica		
Adresa	Ulica admirala Zmajevića, br. 49, 81000 Podgorica, Crna Gora		
Telefon / mobitel	+38267556587		
e-pošta	aleksandar.radoman@fcjk.me		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	1999–2009. Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore – Nikšić 1995–1999. Gimnazija „Slobodan Škerović“ – Podgorica 1987–1995. Osnovna škola „Jovan Tomašević“ – Virpazar		
Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	Od 2014. Fakultet za crnogorski jezik i književnost – Cetinje: saradnik u nastavi 2010–2014. Institut za crnogorski jezik i književnost: istraživač 2009–2010. Osnovna škola „Jovan Tomašević“ – Virpazar: pripravnik		
Popis radova	<p>Knjige:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Studije o starijoj crnogorskoj književnosti</i>, Matica crnogorska, Podgorica, 2015, str. 304. <p>Znanstveni i stručni radovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Ljetopis Popa Dukljanina“, <i>Matica</i>, br. 6, Podgorica – Cetinje, 2001, str. 316–336. 2. „O problemu periodizacije crnogorske srednjovjekovne književnosti“, <i>Lingua Montenegrina</i>, br. 1, Cetinje, 2008, str. 245–262. 3. „O pismu izvornika hronike Kraljevstvo Slovena Popa Dukljanina“, <i>Lingua Montenegrina</i>, br. 2, Cetinje, 2008, str. 103–108. 4. „Vavilonski bibliotekar Horhe Luis Borhes – elementi pripovjedačkog postupka i poetike“, <i>Bibliografski vjesnik</i>, br. 1–2–3, Cetinje, 2008, str. 337–345. 5. „Turska pisma Stjepana Zanovića kao prvi roman u crnogorskoj književnosti“, <i>Lingua Montenegrina</i>, br. 3, Cetinje, 2009, str. 355–360. 6. „Pisati za potomstvo – romaneskna trilogija Džona Fantea“, <i>Ars</i>, br. 1–2, Cetinje 2009, str. 189–193. 7. „Književnoistorijski značaj i poetika romana Despa Nikole I Petrovića“, <i>Lingua Montenegrina</i>, br. 4, Cetinje, 2009, str. 313–343. 8. „Radoslav Rotković kao istoričar književnosti“, <i>Lingua Montenegrina</i>, god. III, br. 5, Cetinje, 2010, str. 669–686. 9. „Povodom jedne književne kontroverze – ko je autor spjeva 'Smrt Smail-age Čengića'“, <i>Zbornik radova sa naučnoga skupa Dani Ivana Mažuranića u Crnoj</i> 		

- Gori 2009, Cetinje – Osijek, 2010, str. 711–717.
10. „Turska pisma Stjepana Zanočića“, *Matica*, br. 43, Cetinje – Podgorica, 2010, 295–314.
 11. „Božidar Pejović kao proučavalac crnogorske književnosti XIX vijeka“, *Lingua Montenegrina*, god. III, br. 6, Cetinje, 2010, str. 593–609.
 12. „Hrvatske književne teme Boža Milačića – dragocjen prilog crnogorsko-hrvatskim književnim vezama“, *Lingua Montenegrina*, god. III, br. 6, Cetinje 2010, 619–621.
 13. „Milorad Nikčević kao proučavalac crnogorske književnosti XIX i početka XX vijeka“, u: *Između dviju domovina: Zbornik Milorada Nikčevića*, Filozofski fakultet u Osijeku – Institut za crnogorski jezik i književnost, Osijek, 2011, str. 121–131.
 14. „Njegoš i Ljubiša u interpretaciji Milorada Nikčevića“, predgovor u: Milorad Nikčević, *Njegoš i Ljubiša*, Institut za crnogorski jezik i književnost, Podgorica, 2011, str. 9–15.
 15. „Od oblika do značenja – naratološki uvidi Žana Rusea“, *Lingua Montenegrina*, god. IV/1, br. 7, Podgorica, 2011, str. 423–426.
 16. „Identitet kao drama – Tobelija Ljubomira Đurkovića“, u: *Size zero: Mala mjera II – ženski lik u književnom tekstu*, Institut za crnogorski jezik i književnost, Podgorica, 2011, str. 79–84.
 17. „Čedomir Drašković kao montenegrist“, *Lingua Montenegrina*, god. IV/2, br. 8, Podgorica, 2011, str. 445–451. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
 18. „O književno-jezičkom nasljeđu epohe Balšića“, u: *Balšići: zbornik s naučnog skupa*, Matica crnogorska, Cetinje, 2012, str. 75–92. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
 19. „Pregled crnogorske dramske književnosti do 1918.“, *Lingua Montenegrina*, god. V/1, br. 9, Podgorica, 2012, str. 173–200.
 20. „Radoje Radojević – začetnik moderne montenegristike“, *Lingua Montenegrina*, god. V/1, br. 9, Podgorica, 2012, str. 401–418. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
 21. „Potraga za čovjekovim poetskim mjestom u stvarnosti (Ljubomir Đurković, Kasandra. Klišeji, CNP, Podgorica, 2011)“, *Ars*, br. 1–2, Cetinje, 2012, str. 245–248.
 22. „Danilo Radojević kao montenegrist“, *Lingua Montenegrina*, god. V/2, br. 10, Podgorica, 2012, str. 241–257. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
 23. „O novopronađene pečatu dukljanskoga kralja Bodina“, *Lingua Montenegrina*, god. V/2, br. 10, Podgorica, 2012, str. 233–237.
 24. „Prilog toponomastici crmničkoga sela Bračeni“, *Lingua Montenegrina*, god. V/2, br. 10, Podgorica, 2012, str. 207–215. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
 25. „Novo izdanje Rimskoga misala slovenskim jezikom u svijetlu crnogorskoga glagoljskog nasljeđa“, *Quest*, br. 3, Podgorica, 2012, str. 28–31.
 26. „Radoje Radojević – utemeljivač savremene književne montenegristike“, u: *Radoje Radojević: život i djelo*, zbornik radova, Institut za crnogorski jezik i književnost, Podgorica, 2013, str. 95–104.
 27. „Crnogorska književnost u interpretaciji Nauma Radičeskoga“, *Lingua Montenegrina*, god. VI/1, br. 11, Podgorica, 2013, str. 541–554.
 28. „Gesta Regum Sclavorum – nova istoriografska mistifikacija“, *Matica*, br. 53, Cetinje – Podgorica, 2013, str. 103–124.
 29. „Pečat dukljanskoga kralja Bodina u kontekstu izvora XI vijeka“, *Crnogorski anali*, br. 3, Cetinje, 2013, str. 175–183.
 30. „Crnogorska srednjovjekovna književnost – identifikacija, periodizacija, pregled“, *Grad na zmu soli* (Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog lingvističkog skupa održanog u Tuzli od 14. do 16. septembra 2007.), Bosansko lingvističko društvo, Tuzla, 2013, str. 370–385.
 31. „Pregled crnogorske usmene književnosti“, *Matica*, br. 54, Cetinje –

- Podgorica, 2013, str. 223–244.
32. „Dramska baština u novome svijetlu“, *Lingua Montenegrina*, god. VI/2, br. 12, Podgorica, 2013, str. 345–348.
33. „Radoslav Rotković (1928–2013) – posljednji crnogorski polihistor“, *Quest*, br. 4, Podgorica, 2013, str. 6–11.
34. „Doprinis utemeljenju žanra: spomenarska esejistika Gojka Čelebića“, *Ars*, br. 4-5, Cetinje, 2013, str. 162–166.
35. „In memoriam: Naume Radičeski (1953–2014)“, *Lingua Montenegrina*, god. VII/1, br. 13, Podgorica, 2013, str. 449–451.
36. „Novi doprinis tumačenju crnogorsko-hrvatskih kulturnih veza“, *Lingua Montenegrina*, god. VII/1, br. 13, Podgorica, 2013, str. 479–483.
37. „Radoslav Rotković kao montenegrist“, *Matica*, br. 56/57, Cetinje – Podgorica, 2013/2014, str. 293–340. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
38. „Neonski jazz ili bjelodana papazjanija“, *Ars*, br. 3, Cetinje, 2014, str. 130–133.
39. „Ratko Đurović kao njegošolog“, *Recepcija i novo čitanje Njegoševa djela*, zbornik radova sa simpozija održanog u Zagrebu 13. listopada 2013, Zagreb, 2014, str. 299–307.
40. „Istoričar književnosti Radoslav Rotković“, *Radoslav Rotković: život i djelo*, zbornik radova s naučnog skupa održanog na Cetinju 30. maja 2014, Cetinje, 2014, str. 193–213.
41. „Lalićevi romani u interpretaciji Krsta Pižurice“, *Lingua Montenegrina*, god. VII/2, br. 14, Cetinje, 2014, str. 317–331.
42. „Petar II Petrović Njegoš i crnogorska dramska književnost romantizma“, *Naučen sobir Makedonija za Njegoš*, 14–15. noemvri 2013 godina, Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“ vo Skopje, Filološki fakultet „Blaže Koneski“ – Skopje, Skopje, 2014, str. 81–102.
43. „Anatomija jedne poetike“, *Quest*, br. 5, Podgorica, 2014, str. 90–92.
44. „Istoričar književnosti Milorad Stojović“, *Matica*, br. 59, Cetinje – Podgorica, 2014, str. 325–350.
45. „O istorijskoj drami *Opsada Nikšića* Bekice Šobajića“, *Almanah*, br. 59–60, Podgorica, 2014, str. 293–300.
46. „Udžbenici Jova Ljepave u crnogorskoj prosvjetnoj istoriji“, *Prosvjetne prilike u Crnoj Gori 1834–2014*, zbornik radova s naučnoga skupa održanog na Cetinju 30. oktobra 2014, Cetinje, 2015, str. 145–157.
47. „Kapitalna dijalektološka monografija Adnana Čirgića“, *Zadarska smotra*, godište LXIV, br. 1, Zadar, 2015, str. 145–148.
48. „Dva sigilografska izvora za istoriju Duklje XI/XII vijeka“, u: *Vojislavjevići: zbornik s naučnog skupa*, Matica crnogorska, Cetinje, 2015, str. 283–307.
49. „In memoriam: Milorad Stojović“, *Lingua Montenegrina*, god. VIII/1, br. 15, Cetinje, 2015, str. 449–457.
50. „Kapitalna sinteza makedonskoga književnog srednjovjekovlja“, *Lingua Montenegrina*, god. VIII/1, br. 15, Cetinje, 2015, str. 476–479.
51. „Prikazanje muke Jezusove Ivana Antuna Nenadića u crnogorskoj baroknoj književnosti“, *Lingua Montenegrina*, god. VIII/2, br. 16, Cetinje, 2015, str. 181–204.
52. „Vrijedna književnoistorijska monografija Vladimira Vojinovića“, *Quest*, br. 6, Podgorica, 2015, str. 99–102.
53. „Porodična/podgorička trilogija Ljubomira Đurkovića“, *Script*, br. 2, Cetinje, 2015, str. 59–68.
54. „Njegoš u kontekstu mediteranske kulture“, *Vaspitanje i obrazovanje*, br. 4, Podgorica, 2015, str. 125–127.
55. „Crnogorski identitet(i): pogled iskosa“, *Arhivski zapisi*, god. XXII, br. 1, Cetinje, 2015, str. 257–262.
56. „Vrijedan prilog proučavanju književnosti granice“, *Kod*, br. 8, Podgorica,

- 2015, str. 125–128.
57. „Kapitalna sinteza na makedonskoto kniževno sredновековие“, *Снектар*, год. 33, бр. 65, Скопје, 2015, стр. 227–233.
58. „Ko je naručilac Dukljaninova Kraljevstva Slovena“, *Matica*, br. 65, Cetinje – Podgorica, 2016, str. 163–178.
59. „Novi komparativistički doprinosi Jakova Sablića“, *Zadarska smotra*, god. LXV, br. 1–2, Zadar, 2016, str. 278–281.
60. „Lukrecija ili Trojo i kotorska svakodnevnica ranoga novovjekovlja“, *Lingua Montenegrina*, god. IX/1, br. 17, Cetinje, 2016, str. 101–120.
61. „Antologija crnogorske proze za decu i tinejdžere Slobodana Vukanovića“, pogovor u: Slobodan Vukanović, *Antologija crnogorske proze za decu i tinejdžere*, Ratkovićeve večeri poezije, Bijelo Polje, 2016, str. 271–273.
62. „Orgije banalnosti“, *Script*, br. 4, 2016, str. 145–147.
63. „Izveštaj o proučavanju Zbornika Nikole Burovića iz Zbirke Baltazara Bogišića u Cavtatu“, *Lingua Montenegrina*, god. IX/2, br. 18, Cetinje, 2016, str. 279–309. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
64. „Doprinos Slobodana Tomovića književnoj montenegristici“, *Lingua Montenegrina*, god. IX/2, br. 18, Cetinje, 2016, str. 353–367.
65. „In memoriam: Svetozar Koljević“, *Lingua Montenegrina*, god. IX/2, br. 18, Cetinje, 2016, str. 393–395.
66. „Rukopisni zbornik Nikole Burovića“, *Matica*, broj. 68, Cetinje – Podgorica, 2016, str. 271–282. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
67. „Crnogorska usmena tužbalica Adnana Čirgića: zgusnuti opis crnogorske kulture“, *Arhivski zapisi*, godina XXIII, br. 1, Cetinje, 2016, str. 314–319.
68. „Mogućnosti žanra: naučnofantastični roman Ana i sedam robota Slobodana Vukanovića“, u: *Savremena crnogorska književnost za djecu i omladinu I*, JU Ratkovićeve večeri poezije & Institut za dječiju i omladinsku književnost, Bijelo Polje – Podgorica, 2016, str. 83–95.
69. „Dragocjen prilog proučavanju crnogorskoga nacionalnog pitanja“, *Arhivski zapisi*, godina XXIII/2016, br. 2, Cetinje, 2017, str. 224–229.
70. „Izveštaj o proučavanju Pjesmarice Krsta Mazarovića iz Nadžupskoga arhiva u Parastu“, *Lingua Montenegrina*, god. X/1, br. 19, Cetinje, 2017, str. 283–318. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
71. „Unutrašnja strana vremena Marijane Terić“, *Lingua Montenegrina*, god. X/1, br. 19, Cetinje, 2017, str. 353–356.
72. „Izveštaj o proučavanju Pjesmarice Nikole Mazarovića iz Nadžupskoga arhiva u Parastu“, *Lingua Montenegrina*, god. X/2, br. 20, Cetinje, 2017, str. 511–532. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
73. „In memoriam: Krsto Pižurica“, *Lingua Montenegrina*, god. X/2, br. 20, Cetinje, 2017, str. 553–557.
74. „Nova monografija o Ljetopisu Popa Dukljanina: izuzetan prilog crnogorskoj medievistici“, *Lingua Montenegrina*, god. X/2, br. 20, Cetinje, 2017, str. 573–576.
75. „Ilija Kuljaš – peraška prerada Molijera i/ili legitimisanje društvenoga poretka“, *Umjetnost riječi*, LXI, 3–4, Zagreb, 2017, str. 157–179.
76. „Pjesmarica Nikole Mazarovića“, *Matica*, broj. 73, Cetinje – Podgorica, 2018, str. 229–250. (u suautorstvu s Adnanom Čirgićem)
77. „Doprinos Novaka Kilibarde proučavanju crnogorske usmene književnosti“, *Novak Kilibarda: književnik, profesor i naučnik*, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Cetinje, 2018, str. 89–112.
78. „Izveštaj o istraživanju Pjesmarice Julija Balovića u Arhivu HAZU“, *Lingua Montenegrina*, god. XI/1, br. 21, Cetinje, 2018, str. 361–373.
79. „Doprinos Sretena Perovića književnoj montenegristici“, *Lingua Montenegrina*, god. XI/1, br. 21, Cetinje, 2018, str. 377–392.
80. „Vrijedna teatrološka monografija“, *Lingua Montenegrina*, god. XI/1, br. 21,

Cetinje, 2018, str. 409–411.

81. „Doprinos Slobodana Vujačića montenegristici“, *Matica*, br. 74, Cetinje – Podgorica, 2018, str. 239–262.

**Popis aktivnih
sudjelovanja na
kongresima**

1. Međunarodni znanstveni lingvistički skup, Bosansko lingvističko društvo, Tuzla, 14. do 16. 9. 2007.
2. Međunarodni naučni simpozijum „Život i djelo akademika Vojislava P. Nikčevića“, Institut za crnogorski jezik i jezikoslovlje „Vojislav P. Nikčević“, Cetinje, 25. i 26. 10. 2008.
3. Međunarodni naučni simpozij „Ivan Mažuranić i Crna Gora“, Hrvatsko-crnogorsko društvo prijateljstva „Croatica – Montenegrina“ & Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku & Crnogorsko-hrvatsko prijateljsko društvo „Ivan Mažuranić“ & Institut za crnogorski jezik i jezikoslovlje „Vojislav P. Nikčević“, Cetinje, 27. 9. do 1. 10. 2009.
4. Međunarodni naučni skup „Ženski lik u književnom tekstu“, Društvo poštovalaca anglo-američke književnosti & Američki ugao, Podgorica, 17. 11. 2010.
5. 70. obljetnica života i 40. obljetnica znanstvenoga rada prof. dr. sc. Milorada Nikčevića, Filozofski fakultet, Osijek, 27. 5. 2011.
6. Međunarodni naučni skup „Balšići“, Matica crnogorska, Ivanova Korita, 21. i 22. 9. 2011.
7. Međunarodni naučni skup „Vojislavljevići“, Matica crnogorska, Ivanova Korita, 29. 9. 2012.
8. Međunarodni naučni skup „100 godina od odlaska Osmanlija sa Balkana“, Udruženje „Almanah“, Podgorica, od 12. do 15. 10. 2012.
9. Naučni skup „Radoje Radojević: život i djelo, povodom 90. godina rođenja“, Institut za crnogorski jezik i književnost, Podgorica, 12. 12. 2012.
10. Međunarodna konferencija „Recepcija i novo čitanje Njegoševa djela: povodom 200 godišnjice rođenja“, Matica hrvatska & Hrvatsko-crnogorsko društvo prijateljstva „Croatica – Montenegrina“ & Društvo hrvatskih književnika & Institut za crnogorski jezik i književnost, Zagreb, 19. 10. 2013.
11. Naučni sobir „Makedonija za Njegoš“, Filološki fakultet „Blaže Koneski“, Skoplje, 14. i 15. 11. 2013.
12. Međunarodni naučni skup „Radoslav Rotković: život i djelo“, Institut za crnogorski jezik i književnost, Cetinje, 30. 5. 2014.
13. Naučni skup „Prosvjetne prilike u Crnoj Gori 1834–2014.“, Osnovna škola „Njegoš“, Cetinje, 30. 10. 2014.
14. Naučni skup „Savremena crnogorska književnost za djecu i omladinu“, JU „Ratkovićeve večeri poezije“ & Institut za dječiju i omladinsku književnost, Bijelo Polje, 28. 5. 2015.
15. Naučni skup „Milorad Stojović: život i djelo“, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Cetinje, 2. 11. 2015.
16. Simpozijum o ugroženom crnogorskom sakralnom naslijeđu, Crnogorski PEN centar, Podgorica, 27. i 28. 4. 2016.
17. Međunarodni simpozijum „Novak Kilibarda – književnik, profesor i naučnik“, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Cetinje, 30. 10. 2016.
18. Međunarodni naučni simpozijum „Cetinjski filološki dani I“, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Cetinje, 7. i 8. 9. 2017.
19. Međunarodna naučna konferencija „Inkunabuli i postinkunabuli pečatani vo crnogorskite pečatnici što se prodavale vo prvata knjižarnica vo Skoplje, a denes se čuvaat vo makedonskite institucii“, Nacionalna i univerzitetska biblioteka „Sveti Kliment Ohridski“, Skoplje, 18. 5. 2018.

NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	USMENA KNJIŽEVNOST U PERAŠKIM PJESMARICAMA XVII.–XIX. STOLJEĆA
Engleski/njemački (za one koji žele da im se odobri pisanje doktorske disertacije na stranom jeziku)	
Jezik na kojem će se pisati disertacija	Hrvatski jezik
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Predmet je istraživanja u ovome radu korpus usmenoknjiževnih tekstova iz petnaest rukopisnih zbirki pjesama nastalih u Perastu od kraja XVII. do sredine XIX. stoljeća. Većina istraživanih zbirki do danas nije integralno objavljena i proučena. Zbirke uglavnom čine mješoviti tekstovi, pretežno usmenoknjiževne provenijencije, ali i prijepisi pjesama dubrovačkih i bokokotorskih pjesnika ranoga novovjekovlja. U radu se daje osvrt na narodnu kulturu Perasta u naznačenoj epohi, nakon čega slijedi analiza usredotočena na genološke i tematološke značajke proučavanoga korpusa. U žanrovskome pogledu korpus čini veliki broj epskih, lirskih i lirsko-epskih usmenoknjiževnih vrsta, poput bugarštica, deseteračkih epskih pjesama, osmeračkih epskih pjesama, balada, ljubavnih lirskih pjesama, počašnica i sl. Na tematološkome planu analiziramo veći broj fenomena, poput prisutnosti internacionalnih motiva, motiva rata, toposa granice, koncepta identiteta, figure neprijatelja, erotike, motiva flore i faune i dr.
Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	The subject of research in this paper is the corpus of oral texts from fifteen handwritten collections of poems written in Perast in the period from late seventeenth to mid-nineteenth century. Most of the studied collections have not been published or studied in an integral manner to date. The collections are mostly composed of mixed-type texts, mainly belonging to the realm of oral literature, as well as transcripts of poems by early modern era poets from Dubrovnik and Boka Kotorska. The author furthermore reflects on the folk culture of Perast in the above epoch, providing also an analysis dedicated to the genre and theme features of the studied corpus. In terms of genre, the corpus is composed by a great number of epic, lyrical and lyrical-epic oral texts, such as bugarštica, decasyllabic epic poems, octosyllabic epic poems, ballads, love lyric poems, počašnica, etc. Thematically, the author analyses a number of phenomena, such as the presence of international motifs, war motifs, borderline topos, identity concept, enemy figures, eroticism, flora and fauna motifs, etc.
Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)	
Disertacija „Usmena književnost u peraškim pjesmaricama XVII.–XIX. stoljeća“ osmišljena je kao istraživački rad čija je namjera da se osvijetli jedan važan dio južnoslavenskoga kulturnog nasljeđa koji je nedovoljno poznat javnosti a čija je vrijednost za humanistiku, u prvome redu povijest književnosti i kulture, od izuzetne važnosti. U okviru početne faze proučavanja obavljena su arhivska istraživanja u Nadžupskome arhivu u Perastu, Znanstvenome arhivu Muzeja i zbirke Baltazara Bogišića HAZU u Cavtatu i u Arhivu HAZU u Zagrebu, u kojima smo pronašli petnaest neobjavljenih pjesmarica nastalih u Perastu od kraja XVII. do sredine XIX. stoljeća. Riječ je o mješovitim zbornicima pretežno usmene književnosti, kao i prijepisa stihova anonimnih dubrovačkih, dalmatinskih i peraških pisaca toga doba. Kad se uzme u obzir da je prva od tih zbirki nastala u Perastu 1696. godine, dakle cijelih sto dvadeset godina prije nego je Vuk Stefanović Karadžić štampao <i>Prostonarodnu pjesmaricu slavenoserbsku</i> i time otvorio zlatnu eru izučavanja južnoslavenske usmene književnosti te da su tek dvije od petnaest peraških zbirki u novije vrijeme integralno objavljene, jasno je da je	

riječ o dragocjenoj građi najstarijih slojeva južnoslavenske usmene književnosti, koja je dosad nepravedno izmakla temeljnijem interesu istraživača.

Usmenoknjiževni oblici koje se nalaze u zbornicima su bugarštice, deseteračke epske pjesme, balade, lirske osmeračke pjesme, počašnice i dr. U radu dajemo kulturnopovijesni osvrt na narodnu kulturu ranoga novovjekovlja u Perastu, a građa koju nude pjesmarice promatrana je kao njen integralni dio te analizirana s genološkoga i tematološkoga aspekta.

U okviru rada na disertaciji obavljena su istraživanja koja obuhvaćaju književnopovijesni i kulturološki pristup temi, što će rezultirati cjelovitom monografskom obradom korpusa.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

O postojanju rukopisa peraških zbirki usmenih pjesama iz razdoblja XVII.–XVIII. stoljeća znanstvenu javnost prvi je 1873. godine obavijestio proučavatelj bokeškoga kulturnog nasljeđa Srećko Vulović u članku „Popis narodnih bokeških spisatelja i njihovih djela“. Vulović je u tome tekstu dao prve opise nekoliko rukopisa od kojih je samo jedan, i to nedavno, integralno objavljen. Od Vulovićeve otkrića do danas o zbornicima je pisalo više autora, što iz prve što iz druge ruke, no najveći doprinos njihovu proučavanju dali su Baltazar Bogišić, Gracija Brajković, Miroslav Pantić, Radosav Medenica, Pavao Butorac i Hatidža Krnjević. Brajković je, naime, identificirao sastavljača najstarijega od opisanih zbornika, uočivši da je pisan rukom peraškoga pomorca i ratnika Nikole Burovića (oko 1655–1737), prepisivača većeg broja književnih sastava, dok su Bogišić, Pantić i Krnjević objavili pojedine pjesme i stihove nekih opisanih zbornika, kritički ih analizirajući. No od petnaest zbornika koje je obuhvatilo naše istraživanje parcijalnu znanstvenu pažnju zavrjedilo je tek šest zbornika, i to pjesmarice Nikole Burovića, Julija Balovića, Nikole Mazarovića i tri pjesmarice čiji zapisivač do našega istraživanja nije bio poznat, a koje se nalaze u Arhivu HAZU. Ostale pjesmarice su ostale nepoznate znanstvenoj javnosti nakon Vulovićeve opisa.

Baltazar Bogišić je objavio veći broj pjesama iz pjesmarica Julija Balovića, Nikole Mazarovića i tri zbirke iz Arhiva HAZU, u prvoj knjizi Narodnih pjesama iz starijih najviše primorskih zapisa 1878. godine. U obimnome predgovoru toga izdanja Bogišić je posvetio pažnju bugaršticama referirajući i na one zapisane u pjesmarici Julija Balovića te u dvijema zbirkama iz Arhiva HAZU. Pored toga, Bogišić je dao kratke opise svih pet rukopisa u koje je imao uvid, spominjući i rukopis Nikole Burovića (za koji se tada mislilo da je pisan rukom Andrije Zmajevića), koji mu je do ruku došao kad je knjiga već bila spremna za tisak, pa je pjesme iz njega planirao objaviti u drugoj knjizi, no tu zamisao nikad nije realizirao.

Od svih istraživača peraškim pjesmaricama najveću pozornost posvetio je književni povjesničar Miroslav Pantić. Osim što u većem broju svojih radova spominje neke od peraških rukopisa, on je u knjizi Narodne pesme u zapisima XV–XVIII veka (1964) objavio trideset dvije usmenoknjiževne pjesme preuzete iz ovoga korpusa. U monografiji Književnost na tlu Crne Gore i Boke Kotorske od XVI do XVIII veka (1990) Pantić je ukratko ukazao na značenje i vrijednost pjesmarica Nikole Burovića, Julija Balovića i Nikole Mazarovića, uz uzgredno spominjanje nekoliko drugih zbirki.

Epskim pjesmama iz pjesmarica Julija Balovića i Nikole Mazarovića, na osnovu prijepisa koje mu je ustupio Miroslav Pantić, bavio se Radosav Medenica u radu objavljenom u knjizi studija Naša narodna epika i njeni tvorci (1976). Zbornik Nikole Mazarovića, na osnovu Pantićeve prijepisa, koristio je i kratko opisao i Salko Nazečić u knjizi Iz naše narodne epike (1959).

Hatidža Krnjević bila je jedan od rijetkih proučavatelja koji su ostvarili neposredan uvid u jedan od zbornika ovoga korpusa. Riječ je o Pjesmarici Nikole Burovića. No njezini istraživački interesi odnosili su se samo na manji dio toga korpusa, odnosno samo na peraške počašnice, koje je analizirala u knjizi Lirski istočnici (1986).

O pjesmaricama Nikole Burovića, Julija Balovića i Nikole Mazarovića, uz uzgredne spomene još nekih zbirki, pisao ja sintetički Pavao Butorac u knjizi Kulturna povijest grada Perasta objavljenoj 1999. godine, više od tri desetljeća nakon autorove smrti.

Neki od zbornika, pretežito oni Julija Balovića i Nikole Mazarovića, spominju se u znanstvenoknjiževnim monografijama nekolicine autora, poput Svetozara Koljevića, Novaka Kilibarde, Vande Babić i Stipe Botice, te u nekim antologijama usmene književnosti (V. Nikčevića, J. Kekeza, S. Botice, M. Miloševića i G. Brajkovića i dr.)

Neke pjesme iz pjesmarica Julija Balovića (dostupne na osnovu Bogišićeve knjige) bile su predmet pažnje hrvatskoga povjesničara književnosti Davora Dukića u okviru šire analize figure protivnika u hrvatskoj povijesnoj epici.

Prva integralno objavljena pjesmarica iz ovoga korpusa je Pjesmarica Nikole Burovića, koju su 2017. godine za tisak priredili te predgovorom i rječnikom manje poznatih riječi opremili Aleksandar Radoman i Adnan Čirgić. Isti autori su 2017. godine u časopisu Lingua Montenegrina u okviru članka „Izveštaj o proučavanju Pjesmarice Krsta Mazarovića u Nadžupskome arhivu u Perastu“ prvi put objavili dotad u znanosti nepoznatu kratku pjesmaricu Krsta Mazarovića datiranu oko 1710. godine, koju čine svega dvije epske pjesme. U istom su časopisu spomenuti autori objavili i „Izveštaj o ispitivanju Pjesmarice Nikole Mazarovića u Nadžupskome arhivu u Perastu“ koji donosi opis rukopisa kao i veći broj transkribiranih pjesama, a u časopisu Matica objavili su članak „Pjesmarica Nikole Mazarovića“, koji pored opisa rukopisa sadrži i detaljnu analizu njegove grafije.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je s književnoteorijskoga, književnopovijesnoga i kulturalnoga motrišta osvjetliti korpus dosad

nepoznatih i neproučenih usmenoknjiževnih tekstova zapisanih ili prepisanih u Perastu od kraja XVII. do sredine XIX. stoljeća, kao osobito važnoga segmenta narodne kulture. Sve analizirane zbirke zapisali su pripadnici peraškoga patricijata, pa se taj društveni sloj javlja kao posrednik između učene i narodne kulture. Veliki broj usmenoknjiževnih vrsta i žanrova te tematsko-motivska raznovrsnost korpusa upućuju na bogatstvo manifestacija narodne kulture u ranonovovjekovnomu Perastu.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Kako je već rečeno, korpus čini petnaest zbirki pjesama zabilježenih ili prepisanih u Perastu od kraja XVII. do sredine XIX. stoljeća.

Riječ je o ovim zbirkama:

1. PJESMARICA NIKOLE BUROVIĆA (1696);
2. PJESMARICA JULIJA BALOVIĆA (KRAJ XVII. – POČETAK XVIII. ST.);
3. PJESMARICA KRSTA MAZAROVIĆA (OKO 1710)
4. RUKOPISNI ZBORNİK IV. A. 30 ARHIVA HAZU (SREDINA XVIII. ST.)
5. RUKOPISNI ZBORNİK I. B. 80 ARHIVA HAZU (SREDINA XVIII. ST.)
6. RUKOPISNI ZBORNİK I. A. 27 ARHIVA HAZU (SREDINA XVIII. ST.)
7. PJESMARICA NIKOLE MAZAROVIĆA (1775)
8. PJESMARICA IVANA KOLOVIĆA (1805)
9. PJESMARICA TRIPA SMEĆE (POČETAK XIX. ST.)
10. PJESMARICA JOZA ŠILOPIJA I (POČETAK XIX. ST.)
11. PJESMARICA JOZA ŠILOPIJA II (POČETAK XIX. ST.)
12. PJESMARICA KRSTA BALOVIĆA I (1833)
13. PJESMARICA IZ OBITELJSKOG ARHIVA BALOVIĆA I (ČETVRTO DESETLJEĆE XIX. ST.)
14. PJESMARICA IZ OBITELJSKOG ARHIVA BALOVIĆA II (ČETVRTO DESETLJEĆE XIX. ST.)
15. PJESMARICA ANDRIJE BALOVIĆA (SREDINA XIX. ST.)

Pjesmarice pod rednim brojem 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12 i 15 proučavane su na osnovu originalnih rukopisa koji se čuvaju u Muzeju i zbirci Baltazara Bogišića u Cavtatu, Nadžupskome arhivu u Perastu i Arhivu HAZU u Zagrebu. Pjesmarice 10, 11, 13 i 14 rekonstruirane su na osnovu prijepisa iz 70-ih godina XIX. stoljeća, koji se čuvaju u Muzeju i zbirci Baltazara Bogišića u Cavtatu.

Prilikom istraživanja identificirani su i neki rukopisi za koje se još od prvih vijesti o njima nije znalo gdje se nalaze (poput Pjesmarice Ivana Kolovića, Pjesmarice Andrije Balovića, dvije pjesmarice Joza Šilopija i prijepisa Pjesmarice Tripa Smeće). Nakon što je identificiran korpus, pri čemu je od posebna značaja bio članak Srećka Vulovića „Popis narodnih bokeških spisatelja i njihovih djela“ iz 1873. godine, kao i neobjavljeni prilog „Njeke stare zbirke narodnijeh pjesama“, pronađen u Vulovićevoj zaostavštini u Nadžupskome arhivu u Perastu, prišlo se analitičkome iščitavanju rukopisa. Neujednačena latinična grafija predstavljala je izvjestan problem u tome poslu, no i on je uspješno finaliziran, a dva rukopisa su potom i objavljena i time stavljena na uvid znanstvenoj javnosti (Pjesmarica Nikole Burovića i Pjesmarica Krsta Mazarovića).

Nakon iščitavanja rukopisa ustanovljeno je da se u većini zbornika pored tekstova usmenoknjiževnoga karaktera nalaze i pjesme autorske provenijencije, bilo da je riječ o pjesmama samih zapisivača (Nikole i Luke Burovića, Joza Šilopija i dr.) bilo prijepisima dubrovačkih i dalmatinskih pjesnika ranoga novovjekovlja (Ignjata Đurđića, Marina Burešića, Ivana Dživa Gundulića i dr.). Za predmet istraživanja odabrani su samo usmenoknjiževni tekstovi, pa je bilo neophodno ekscerpirati pjesme usmenoknjiževne provenijencije od onih autorskoga porijekla.

U sljedećoj fazi istraživanja trebalo je identificirati prepisivača usmenoknjiževnoga korpusa rukopisa pod rednim brojem 4, 5 i 6. što je poredbenom analizom rukopisa iz fonda Arhiva HAZU i Nadžupskoga arhiva u Perastu uspješno obavljeno. Rezultati te poredbene analize prvi put se predstavljaju u ovoj disertaciji.

Pored uvodnih poglavlja, prezentacije dosadašnjih istraživanja i rasprave o korpusu, disertacija sadrži poglavlje o narodnoj kulturi i kulturnim prilikama u Perastu u ranome novovjekovlju, a centralni njen dio posvećen je genološkoj i tematološkoj analizi korpusa. Tekstovi su analizirani u kontekstu kulturnih prilika u Perastu naznačenoga perioda, kako bi se pokazala njihova višestruka socijalna vrijednost.

Korpus sadrži veliki broj epskih i lirskih usmenoknjiževnih žanrova, koji istraživaču nudi znatan prostor za analizu kako same geneze i strukture žanra, tako i tematsko-motivskih karakteristika pojedinih pjesama. U metodološkome pogledu analiza korpusa zasniva se na povijesnokulturnome, književnopovijesnome i književnoteorijskome aspektu pristupa predmetnoj građi. Analiza građe obavljena je po žanrovima, tako što je

svaki od žanrova obrađen u posebnome poglavlju, a u okviru njega pored genoloških značajki, osvjetljene su i tematološke osobine. Posebnu pažnju posvećujemo korpusu bugarštica, budući da analizirani rukopisi donose bogati materijal za analizu te usmenoknjiževne vrste, pri čemu u tematskoj ravni ovdje zatičemo kako pjesme starijega repertoara, tako i posljednje ostatke žanra u pjesmama koje opisuju peraške događaje XVI.–XVII. stoljeća. U poglavlju o bugaršticama ukazuje se i na neadekvatnu identifikaciju prvih tekstova te vrste, koji su u znanosti dosad bili vezivani za zapis Ruggiero de Pazienza s kraja XV. stoljeća, a odnos usmene i pisane književnosti posebice je predmet analize jednoga broja bugarštica zabilježenih u Pjesmarici Nikole Burovića koje su nastale preradom pojedinih pjevanja Gundulićeva Osmana. Analiziramo također i internacionalne motive, dominantni motiv rata, topos granice, koncept identiteta, reprezentaciju drugosti te figuru protivnika u korpusu bugarštica, kao i epskih deseteračkih pjesama, od kojih su neke iz Pjesmarice Nikole Mazarovića tematski analogne bugaršticama iz Pjesmarice Julija Balovića. Prvi put detaljnije se znanstveno analizira i korpus peraških počašnica, kao posebne forme običajnih lirskih pjesama, te širok motivsko-tematski raspon koji nude, od motivike flore i faune, preko drevnih obrednih kodova do erotskih elemenata i motiva koji odražavaju ranonovovjekovnu svakodnevicu Perasta.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Kulturalnom, genološkom i tematološkom analizom usmenoknjiževnih tekstova sačuvanih u peraškim pjesmaricama XVII.–XIX. stoljeća prvi će put biti znanstveno valoriziran najraniji sačuvani sloj usmenoga nasljeđa na južnoslavenskim prostorima. Rezultati analize korpusa koji čine brojni epski i lirski tekstovi dovest će do novih spoznaja vezanih za autorstvo zbirke te povijest i strukturu usmenoknjiževnih žanrova te će biti od nesumnjiva značenja za kulturnu povijest, povijest književnosti i folkloristiku.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

1. Botica, Stipe. *Povijest hrvatske usmene književnosti*, Školska knjiga, Zagreb, 2013.
2. Brajković, Gracija. „Autorstvo jedne peraške pjesmarice“, *Boka*, br. 97, Kotor, 1975, str. 8.
3. Brajković, Gracija. „Peraštanin Nikola Burović prepisivač Vetranovićeve Istorije od Dijane“, *Forum*, knjiga XLIII, Zagreb, 1982, str. 116–132.
4. Butorac, Pavao. *Kulturna povijest grada Perasta*, Gospa od Škrpjela, Perast, 1999.
5. Kilibarda, Novak. *Usmena književnost. Istorija crnogorske književnosti*, knjiga 1, Institut za crnogorski jezik i književnost, Cetinje, 2012.
6. Krnjević, Hatidža. *Lirski istočnici*, BIGZ, Beograd, 1986.
7. Dukić, Davor. *Figura protivnika u hrvatskoj povijesnoj epici*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1998.
8. *Narodne pjesme iz starijih najviše primorskih zapisa*, knjiga I, sabrao i na svijet izdao V. Bogišić, Glasnik Srpskog učenog društva, drugo odeljenje, knjiga X, Beograd, 1878.
9. Pantić, Miroslav. „Prepiska Srećka Vulovića i Valtazara Bogišića“, *Zbornik istorije književnosti*, knj. 2, SANU, Beograd, 1961, str. 200–231.
10. Pantić, Miroslav. *Književnost na tlu Crne Gore i Boke Kotorske od XVI do XVIII veka*, Srpska književna zadruka, Beograd, 1990.
11. Pantić, Miroslav. *Narodne pesme u zapisima XV–XVIII veka*, Prosveta, Beograd, 1964.
12. Radoman, Aleksandar & Čirgić, Adnan. „Rukopisni zbornik Nikole Burovića“, *Matica*, broj. 68, Cetinje – Podgorica, 2016, str. 271–282.
13. Radoman, Aleksandar & Čirgić, Adnan. „Izveštaj o proučavanju Pjesmarice Krsta Mazarovića iz Nadžupskoga arhiva u Parastu“, *Lingua Montenegrina*, god. X/1, br. 19, Cetinje, 2017, str. 283–318.
14. Radoman, Aleksandar & Čirgić, Adnan. „Izveštaj o proučavanju Pjesmarice Nikole Mazarovića iz Nadžupskoga arhiva u Parastu“, *Lingua Montenegrina*, god. X/2, br. 20, Cetinje, 2017, str. 511–532.
15. Vulović, Srećko. „Popis narodnih bokeških spisatelja i njihovih dijela“, *Program C. K. Realnog i velikog gimnazija u Kotoru*, za šk. god. 1872–73, Zadar, 1873, str. 6–30.

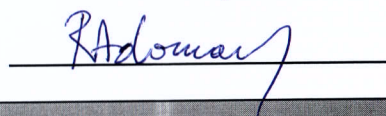
IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio/prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom

sveučilištu.

U Osijeku, 27. 9. 2018.

Potpis

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'D. Dukić', is written over a horizontal line.

Napomena¹

Prof. dr Davor Dukić

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku (potpisan) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.

¹ U napomeni navesti budućega mentora.